

Pia Pera (vert. Jan van der Haar): 'Ik heb het de tuin nog niet verteld' Uitgeverij Cossee, Amsterdam 2019. ISBN: 9789059368439 (ALS/ Palliatief/ Levenseinde/ Evenwicht/ Alternatief/ Goed Leven/ ED) <https://www.bol.com/nl/f/ik-heb-het-de-tuin-nog-niet-verteld/9200000102638651> en <https://www.uitgeverijcossee.nl/boek/Ik-heb-het-de-tuin-nog-niet-verteld-T657.php>

Soort boek/ziekte stijl:

Een uit het Italiaans vertaald boek van schrijfster en vertaalster Pia Pera die ALS kreeg en aan de gevolgen daarvan in 2016 overleed.

'Ik heb het de tuin nog niet verteld' is een gelaagd boek dat de seizoenen van de tuin volgt. Over leven en dood, vol met fijnzinnige reflecties over filosofie en het dagelijkse leven, over religie en frustratie.

Als het duidelijk wordt dat zij ongeneeslijk ziek is, trekt Pia Pera zich steeds meer terug in de natuur. Ze vecht zo lang als ze kan om actief te blijven, omringd door de schoonheid van haar Toscaanse tuin. Toch is ze nooit alleen. Wanneer Pia's armen en benen het niet meer redden, is het Giulio, haar Sri Lankaanse tuinier, die haar aanwijzingen opvolgt en zowel voor haar als voor haar tuin zorgt. En dan is er nog de trouwe foxterriër die haar overal volgt, een groot aantal vrienden die komen en gaan, meditatie, lezingen en een enorme hoeveelheid boeken die het ritme van haar dagen markeren. En boven alles is er de tuin, de ware metgezel van de auteur. Het is de tuin die als een spiegel elke stemming en elk teken van haar ziekte reflecteert. En net als een tuin biedt haar boek verrassingen. Het beweegt. Het leidt ons naar donkere diepten, maar ook naar geliefde dichters, filosofen en de muziek van Abba (een Chinese dokter adviseerde haar naar hen te luisteren, omdat het therapeutisch zou werken).

Ik heb het de tuin nog niet verteld is een gelaagd boek dat de seizoenen van de tuin volgt. Over leven en dood, vol met fijnzinnige reflecties over filosofie en het dagelijkse leven, over religie en frustratie. Het onderzoek dat Pia Pera uitvoert is eerlijk en licht van toon, ondanks de zwaarte van de inhoud. Zonder zelfmedelijden reflecteert zij op vragen waarop het onmogelijk is om een antwoord te geven. Vragen die elk mens raken, vroeg of laat.' Bron: www.uitgeverijcossee.nl

Over de schrijfster:

Pia Pera (1956-2016) was een Italiaanse auteur, essayist en vertaalster. Ze begon haar schrijfcarière in 1992 met haar korte verhalenbundel *La bellezza dell'asino*. Pera vertaalde tevens Russische romans en doceerde Russische Literatuur aan de Universiteit van Trento. Ze werd internationaal geprezen met haar in 1995 verschenen roman *Dagboek van Lo*, een hervertelling van Vladimir Nabokovs roman *Lolita*, vanuit het perspectief van de vrouwelijke hoofdpersoon. Later specialiseerde ze zich in boeken over haar passie voor tuinieren. Haar laatste werk is de semi-autobiografische roman *Ik heb het de tuin nog niet verteld*.

Pia Pera werd gediagnosticeerd met de motorneuronziekte, ook wel bekend als ALS, een ziekte die de neuronen van de beweging aanvalt en geleidelijk van een actief en gezond persoon iemand maakt die niet in staat is om zelfstandig te bewegen. Pera overleed op zestigjarige leeftijd aan de gevolgen van ALS. Bron:

www.uitgeverijcossee.nl

Wat viel op:

Dit is een mooi boek voor lezers die van overpeinzingen en tuinen houden. De belezen schrijfster krijgt ALS, vertelt over haar tuin en wat ze bij andere schrijvers heeft gelezen. Daarin verweven zitten bespiegelingen over haar eigen lezen waarin de voortschrijdende ziekte ALS een grote rol speelt.

Pera schrijft ook over wat ze doet om de ziekte tegen te gaan. Van mediteren en diëten tot een Ayurvedische arts en andere alternatieve genezers en geneeswijzen. De titel van het boek verwijst naar een gedicht van Emily Dickinson waarin een tuinman van een grote tuin deze niet meer zal kunnen onderhouden, zodat er weinig van over zal blijven van het oorspronkelijke tuinplan (pag.11-14). Ze bespreekt haar oorspronkelijke interpretatie van dat gedicht en wat haar daarbij inviel: vergelijking met Maria Magdalena, haar tuinplan en haar eigen gezondheid, de tuinman en de dood. Hoe zij zelf steeds minder tuinman werd. In het boek komen daarna grote stukken over de bloei, groei en aanpak van de tuin door de seizoenen heen, met allerlei gedachten en verwijzingen naar boeken, visite, ziekte.

In het laatste deel van het boek waarin de dood van de schrijfster dichterbij komt, de afhankelijkheid toeslaat en zij alleen met hulp door de tuin kan bewegen, zijn er meer overpeinzingen. Het boek sluit af met een gedicht van Stevenson voorgedragen voor haar door een vriendin.

Citaten:

Pag.15: ‘Ook al was ik in zekere zin geen tuinman meer. Niet in eigen persoon, of maar heel bescheiden. Spitten, schoffelen, wieden daar was geen sprake meer van.’

Pag.17: ‘Waar ik in het begin zorg droeg voor de tuin en met volledige zelfredzaamheid alle werkzaamheden verrichtte, moet ik nu zorg dragen voor mezelf.’

Pag.37: ‘Ziek worden betekent een onverwachte overgang van jeugd naar ouderdom. En zo is ook het denken aan de dood vergeleken bij een jaar terug veranderd. Eerst was het metafysica. Nu is het heel misschien wel te lijfelijk.’

Pag.73: ‘In de moestuin zijn de mariadistels reusachtig, torenhoog, waarschijnlijk verstikken ze de bollen die zoetjesaan moeten uitkomen – fresia’s en andere zomerbloemen. Maar ik moet ze wel laten zegevieren,....’

Pag.82: ‘De tuin is immens geworden, te groot om er in een keer door te wandelen. Ik ga op het bankje zitten – dat heb ik nooit eerder gedaan: daar heb ik nooit eerder de tijd voor gehad.’

Pag.115-116: ‘De rolstoel – merk Enigma - betekent een nieuw begin: eindelijk is de toekomst aangebroken. Hoe richt je het leven opnieuw in, zodat je er nog iets aan bij kunt dragen.’

Pag.145: ‘Wat een soesa! Opnieuw gebombardeerd met behandeladviezen.’

Pag.163: ‘Wat zit het me dwars dat ik het niet meer in mijn eentje red!’

Pag. 247: ‘.....

En vind jij het niet even naar,

Bij deze lucht zo blauw en klaar
Nu ik zo graag nog spelen mag
Naar bed te moeten overdag?

Recensies/Extra:

<https://www.vpro.nl/boeken/artikelen/tips/mei-2019/Pia-Pera.html>

<https://deleesclubvanalles.nl/recensie/ik-heb-het-de-tuin-nog-niet-verteld/>

<https://boekenkastweb.wordpress.com/2019/06/10/recensie-ik-heb-het-de-tuin-nog-niet-verteld-pia-pera/>